No. 1989 Zaterdag 25 Februari 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. ROGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Solidariteit als zedelijk beginsel.

De groote Socioloog Pesch zegt: Spreekt men met betrekking tot het maatschappelijk leven van solidariteit, dan wordt allereerst gedacht aan den maatschappelijken samenhang, aan de wederkeerige afhankelijkheid der menschen.

Het beginsel der solidariteit zegt intusschen meer.

Het ziet op het natuurlijke, door God gewilde doel van het maatschappelijk leven.

Dit doel ligt nergens anders dan in het welzijn van allen die er deel aannemen.

Rangschikking onder een maatschappelijk geheel met betrekking op het doel van het geheel, ook positieve samenwerking voor dit doel, dat is de solidariteit als beginsel, als zedelijke plicht.

Het solidariteitsbeginsel wortelt in de zedelijk-organische natuur van het maatschappelijk leven, daarom wil het rangschikking van de afzonderlijke personen en groepen onder een maatschappelijk geheel, niet een opgaan in een allen absorbeerende gemeenschap, maar ook niet hun isolement.

Het laat aan afzonderlijke personen en groepen hun vrijheid en zelfstandigheid in hun bestaan en werken, maar bindt en regelt die, in zoover het doel van het maatschappelijk geheel dit vordert.

Geen willekeurige dwang derhalve, doch ook geen bandeloosheid, maar vrijheid in de orde; dat eischt het solidariteitsbeginsel.

Onder de betrekkingen, waarin de menschen tot elkander staan treden voor het openbaar maatschappelijk leven het sterkst op den voorgrond de betrekkingen van mensch, burger en lid eenerzelfde klasse, of stand.

De algemeen menschelijke solidariteit berust op den gemeenschappelijken adel van schepselen Gods, dat is op de gemeenschappelijke, bovenaardsche, hooge eindbestemming des menschen.

Zij berust op onze verhouding tot God, ons aller Schepper en Vader, en tot Christus ons aller Verlosser en Zaligmaker.

Daardoor zien we in den evenmensch meer dan een natuurgenoot; wij zien in hem een broeder.

De burgerlijke solidariteit heeft haar grond in het natuurlijk doel van de staatsgemeenschap.

Het natuurlijk doel der staatsgemeenschap is niet de onmiddelijke verzorging van de bizondere welvaart der burgers, maar de zorg voor datgene, wat voor hen de noodzakelijke voorwaarde is om hun bizondere welvaart na te streven.

De Staat heeft er voor te zorgen, dat zoo mogelijk, alle leden van den Staat naar den maatstaf van hun bizondere bekwaamheden, beschavingshoogte enz. vrij en zelfstandig hun werkelijk aardsch geluk bereiken en het het rechtmatig verworvene behouden kunnen.

In één woord: de Staat zorgt voor de openbare welvaart, het algemeen welzijn.

Daartoe moet de Staat de natuurlijke en verworven rechten van afzonderlijk personen en groepen, zoowel als de openbare welvaart van het geheel der burgers en gemeenschapskringen, beschermen en de daartoe vereischte instellingen in het leven roepen.

Waar aanwending aller krachten, of aanvulling van de ontoereikende krachten der burgers noodig of doelmatig is, moet de Staat hulp verleenen.

En daarom zorgen, dat de Staat zelve over voldoende kracht beschikt.

Met het Staatsgezag als innerlijk eenheidsbeginsel vormt het gemeenschappelijk doel den band, welke de burgers afzonderlijk en in hun groepeering te samen bindt.

Daarom verplicht de burgerlijke solidariteit alle burgers, groepen, klassen en standen om bij bewerking van eigen welzijn ook rekening te houden met het doel der Staatsgemeenschap en tot bereiking van dat doel met elkander samen te werken.

De klasse- of stands-solidariteit eindelijk vloeit voort uit de overeenstemming in beroep, leefwijze, vermogen, inkomen.

Zij verbindt de leden eenerzelfde klasse om voor hun rechtmatige belangen op te komen, maar toch ook het welzijn der klasse binnen de perken van het algemeen welzijn te houden.

Het verplicht hen bij het behartigen van hun eigen persoonlijk belang tevens het welzijn der klasse in het oog te houden.

Ziekenfonds.

De armenpraktijk geeft herhaaldelijk aanleiding tot onaangenaamheden.

De Heeren Doktoren beweren, dat zeer veel min vermogenden hen roepen op een bewijs van onvermogen, terwijl de armen klagen, dat de geneesheer hen maar laat wachten, met minder zorg behandelt, of ten slotte toch nog betaling eischt, en dit dikwijls geheel willekeurig.

Bij de tegenwoordige armenpraktijk ontbreekt de norm; er bestaat geen regel waaraan de Dokter zich te houden heeft, en waarop de zieke zich kan beroepen.

De nieuwe regeling van den geneeskundigen dienst voor de Gouvernements dokters zal in dat alles trachten te voorzien.

Zij doet dit allereerst door het invoeren van een kaartsysteem.

Aan alle personen, die niet in gezinsverband leven en een inkomen hebben beneden de f. 600 — 's jaars, of in gezinsverband levend, een inkomen hebben beneden de f. 800— 's jaars wordt op aanvrage een kaart uitgereikt van Bestuurswege.

Die kaart geeft gedurende een half jaar recht op het verkrijgen van geneeskundige hulp van den Gouvernements-geneesheer.

Om die kaart te verkrijgen moeten bedoelde personen zich in de eerste helft der maanden, Juni en December opgeven bij hun wijk- of districtmeester met mededeeling van hun beroep, woonplaats, verdiensten en kinderaantal.

Voor die kaart hebben ze te betalen f. 1.50, te voldoen, desgewenscht in drie termijnen, in de maanden Juli en Januari.

Eerst na volledig f 1.50 betaald te hebben wordt de kaart aan hen afgegeven in het stadsdistrict door den Ontvanger, buiten, door den Districtmeester.

Die kaart is dus niet een bewijs van onvermogen.

Het is een verzekering tegen ziekte. Daarom moet die kaart genomen worden tweemaal per jaar en geeft dan telkens voor een half jaar recht op geneeskundige behandeling, niet van elken dokter, maar van den Gouvernements-geneesheer, voor die wijk of dat district door het Bestuur aangewezen.

Wordt die persoon dan ziek, of iemand uit zijn gezin, dan kan hij den Gouvernements-geneesheer ontbieden op vertoon van zijn kaart, zonder dat hij verder eenige betaling behoeft te doen.

Voor de geneesmiddelen betaalt hij 5 cts voor elk recept dat voorgeschreven wordt door den Gouvernements-geneeskundige.

Deze regeling maakt ten tweede een schifting in de algemeene Gouvernements-praktijk.

Alleen personen, die nog geen 12 Gulden per week verdienen, of gezinshoofden, die het niet tot 16 Gulden per week brengen, kunnen slechts van dit kaartsysteem gebruik maken. Zij, die meer verdienen, hebben daar geen recht op, die moeten elke visite van den Dokter betalen.

Voor 3 Gulden per jaar blijven eerstgenoemden verzekerd van medische hulp, telkens als zij die noodig hebben.

Ook is die kaart noodig om opgenomen te worden als Gouvernements verpleegde in een der Gestichten, of in het Hospitaal.

Daarom is het aan te raden, dat alle gezinshoofden, of alleen wonende personen, wier inkomen respectievelijk beneden de 600 of 800 Gulden blijft, zich van die kaarten voorzien.

Eerst in Juni a. s. kunnen zij zich daartoe aanmelden bij Wijkmeester of Districtmeester, maar wij publiceeren het Gouvernementsbesluit reeds heden, onmiddelijk na de afkondiging, opdat het overal goed bekend worde.

Tegen Juni zullen we er nogmaals aan herinneren.

De werkelijke armen kunnen kosteloos zulk een kaart bekomen, moeten zich dus ook opgeven, en de bewijzen meebrengen, dat ze werkelijk onvermogend zijn.

Mocht een of ander vergeten zulk een kaart aan te vragen, dan kan de Gouvernementsgeneeskundige toch nog wel in ziektegeval geroepen worden, maar dan moet men onmiddelijk voor den zieke een kaart zien te krijgen tegen betaling van f 1.50.

Is een kaart zoek geraakt, dan kan men een nieuwe krijgen tegen betaling van 15 cents.

De Hollandsche Dokters kennen de ellende van de busklanten. Ook hier zal het Ziekenfonds niet alle moeilijkheden wegnemen.

Maar het is toch zeker een stap in de goede richting, dat de werkelijk onvermogenden geheel gratis kunnen behandeld worden en de min-vermogenden tegen betaling van f 1.50— per half jaar. De meer gegoeden kunnen het zelf met hun Dokter regelen.

Om nu te gemoet te komen aan allen die graag het naadje van de kous weten en het zaakje niet vertrouwen voor ze alles en alles met eigen oogen hebben gelezen, drukken we hier het Gouvernements Besluit volledig af.

We hopen, dat de Eerw. Heeren Geestelijken zich de moeite zullen willen getroosten de voorwaarden en de werking van het Ziekenfonds aan het volk bekend te maken.

De arme zieken kunnen er slechts bij winnen.

G. B. No. 7. Anno 1922.

Art. 1. Aan alle personen, die niet in gezinsverband leven en een inkomen hebben beneden de f 600,— 's jaars, of in gezinsverband levend, een inkomen hebben beneden de f 800.— 's jaars, wordt op aanvraag een bestuurskaart verstrekt, die recht geeft op het verkrijgen van geneeskundige hulp van bestuurswege gedurende een half jaar.

Art. 2. Ter verkrijging van deze kaart kunnen de personen in art. 1 bedoeld, zich in de eerste helft der maanden Juni en December aanmelden ten kantore van den wijk- of districtmeester, in wiens wijk of district zij wonen, en aan wien zij hun beroep, woonplaats, verdiensten en kinderaantal moeten opgeven.

De wijkmeesters doen zoo spoedig mogelijk aan den ontvanger de namen der personen toekomen, die zich ingevolge het eerste lid aangemeld hebben, tegelijkertijd opgevende wie van dezen voor kostelooze verstrekking van bedoelde kaart in aanmerking komen.

Art. 3. De in art. 1 bedoelde kaart wordt tegen betaling van f 1.50 verstrekt, op Curaçao aan hen, die in het stadsdistrict wonen, door den Ontvanger, en aan hen, die in de buitendistricten wonen, door den districtmeester; op de overige eilanden der kolonie aan hen, die in het stadsdistrict wonen, door den ontvanger, en aan hen, die in de buitendistricten wonen, door den ontvanger of door den districtmeester.

Het bedrag kan in 3 termijnen worden betaald in den loop van de maanden Juli of Januari. De kaart wordt evenwel niet afgegeven, voordat de derde termijn is betaald.

Op grond van de gegevens door den wijk- of districtmeester verstrekt, kan op Curaçao door den Administrateur van financiën en op de eilanden door den Gezaghebber, op bekomen machtiging van den Gouverneur, vrijstelling der betaling worden verleend.

Art. 4. De vorm der kaart wordt in het aan dit besluit vastgehecht model aangegeven.

Art. 5 De gouvernements-geneeskundige zal bij zijn optreden als geneesheer bij personen van wie hij kan vermoeden, dat zij vallen onder de in art. 1 bedoelde groepen, inzage van de kaart verzoeken. Bij het ontbreken daarvan staakt hij, bij een eenigszins ernstig geval, de behandeling niet, en vermindert haar ook niet, doch verwijst den persoon, die de kaart had moeten nemen in het stadsdistrict op Curaçao naar den betrokken ontvanger of districtmeester, waarna bedoelde persoon alsnog een kaart zal kunnen bekomen tegen betaling van f 1.50, zoo hij geen kaart genomen had, en van f 0.15, zoo deze was zoekgeraakt.

Evenzoo handelen de directies van ziekeninrichtingen bij opname van gouvernements-patiënten uit deze klasse.

Art. 6. Door houders van de in art. 1 bedoelde kaarten moet in het stadsdistrict op Curaçao voor elk recept, hun door een gouvernements-geneeskundige voorgeschreven, vijf cent worden betaald aan den apotheker, bij wien het wordt bereid.

Art. 7. De gouvernements-geneeskundigen zijn verplicht in hun maandrapport aan den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst op te geven, naast het totaal der door hen behandelde patiënten, het cijfer, aangevende hoeveel van deze patiënten houders waren van een kaart in den zin van dit besluit.

Art. 8. Dit besluit treedt in werking met ingang van den 1sten Juli 1922.

Koloniale Raad.

Loodsdienst en Loodsgelden.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene beschouwingen.

Meerdere leden spraken er hun leedwezen en bevreemding over uit, dat het Gouvernement juist nu op het oogenblik, dat de scheepvaart schier over de geheele wereld er ongunstig voorstaat, de schoenervaart in onze haven zoo goed als stil ligt, er zoo weinig lading is en de huur van opslagplaatsen beduidend verlaagd is om te voorkomen, dat men dit eiland gaat vermijden, de loodsgelden niet alleen verhoogen, maar hier en daar zelfs meer dan verdubbelen wil.

Betreurde men het algemeen, dat het Bestuur, in plaats van bezuinigingsmaatregelen eerst belastingverhoogingsvoorstellen bij den Raad aanhangig maakt, speciaal bij deze verhooging wilde men aandringen op de grootst mogelijke voorzichtigheid en sprak men de hoop uit, dat, waar de Raad, zij het in mindere mate dan het Bestuur dit wenscht, medewerkt tot verhooging der loodsgelden en daarmede zijn goeden wil toont om wat bij te dragen tot de noodzakelijke stijving der koloniale middelen, het Bestuur niet zal willen breken met den tegenwoordigen toestand, dat de scheepvaart, welke een der voornaamste bestaansbronnen van het eiland Curaçao vormt, door de goedkoopte der plaats hierheen gelokt moet worden.

De leden hier aan het woord legden er den nadruk op, dat de meeste schepen hier alleen binnenvallen, omdat ze hier voor weinig geld gereed kunnen komen. De lading toch, welke hier gehaald of gebracht wordt, is in evenredigheid tot naburige plaatsen gering, terwijl het Gouvernement, dat nu tot verhooging van loodsgelden wil overgaan zelf betrekkelijk weinig merkbare faciliteiten biedt. Kaden, opslagplaatsen, lichters, dit alles is grootendeels particulier eigendom.

Gaat men nu de loodsgelden te veel verhoogen, dan is de vrees gewettigd, dat, waar er bij particulieren reeds andere kosten gemaakt dienen te worden, óf verschillende stoomers geheel wegblijven, óf de lading geaccumuleerd wordt tot één schip in dezelfde tijdsruimte, waarin er vroeger meerdere binnenliepen.

Curaçao een vrijhaven, ziedaar het ideaal van enkele leden.

Enkele andere leden zagen den toestand niet aldus in. Volgens hen zal de verhooging niet merkbaar drukken op de scheepvaart. Naar hunne meening is wat nu voor loodsgelden berekend wordt geenszins te hoog, eerder te laag.

Overigens werd ook van de zijde van de leden, het eerst aan het woord, verklaard, dat men daar niet algemeen en absoluut tegen welke verhooging der loodsgelden ook is, maar niet in die mate, als bij dit ontwerp voorgesteld.

De opmerking werd gemaakt, dat, terwijl de meerdere opbrengst op f 25000 geraamd is, de verhooging in totaal genomen 100 % en meer bedraagt, zoodat de meerdere opbrengst gerust op een f 60,000 gesteld had kunnen worden.

Na al het voor en tegen omtrent het aangevoerde te hebben overwogen, waarbij tevens er de aandacht op gevestigd werd, dat het bedrag van f 25 000,— ongeveer 40% is van hetgeen de loodsgelden thans opbrengen, kwamen de leden, die aan deze besprekingen deelnamen, vrij algemeen tot het besluit het Bestuur in overweging te geven eenvoudig weg te bepalen, dat alle loodsgelden met 40% verhoogd worden en dat alle schepen in de kolonie verplicht zijn zich te bedienen van een loods, voor zoover geen uitzondering gemaakt is in art. 5, waaraan een nieuw nummer toe te voegen ware, houdende vrijstelling voor schepen beneden een zekere tonnemaat.

Meerdere leden vonden het gewenscht, dat er in den vervolge ook een bepaald bedrag voor sleeploon werd geeischt, hetgeen, gezien de meerdere kosten en slijtage hierdoor veroorzaakt, alleszins billijk genoemd kan worden.

Eenige leden wilden, dat het sleepen van zeilschepen van bepaalde tonnemaat verplichtend gesteld werd.

Men besprak de quaestie der vrijstelling der schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij en vond het gerechtvaardigd, dat ook deze schepen, evenals die van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij en de hier thuisbehoorende schoeners, het hunne bijdragen tot vermeerdering van de koloniale middelen.

Men had vernomen, dat het voorgekomen is, dat het aan schepen geweigerd is om in het Schottegat te gaan liggen op grond, dat deze ruimte als vaarwater ten gerieve van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij vrij gehouden moest worden en wilde daar omtrent gaarne eenige inlichtingen hebben.

Ten slotte wenschten eenige leden nog de hoop uit te spreken, dat het Bestuur, gedachtig aan den eisch van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, dat voor de algemeene traktementsverhoogingen der ambtenaren de helft der kosten door de kolonie zelf gedragen dient te worden, de opbrengst der belastingverhoogingen en ook van de verhooging der loodsgelden en uitvoerrecht op mijnproducten, in de *allereerste* plaats voor dat doel zal bezigen; een doel toch, dat bij hen niet in de laatste plaats aansporing is geweest tot medewerken aan deze voorstellen.

Artikelen.

Ad. art. 3 Men stelde de vraag wat men hier onder „regeling" te verstaan heeft en hoe of dit geschieden zal: bij besluit of beschikking.

Men vroeg of dit niet door den Raad kon worden verricht.

Ad. art. 4. Men vroeg of hier niet ook aan de andere eilanden der kolonie gedacht diende te worden en met name aan de Paardenbaai op Aruba.

Ad. art. 5. De woorden: „mits het sleepend vaartuig voorzien zij van een loods", kunnen vervallen. In bijna alle gevallen toch zal het sleepend vaartuig op grond van art. 4 verplicht zijn een loods te nemen. Voor het geval echter, dat hat sleepend vaartuig ook vrij is van de verplichting om een loods te nemen, zal kunnen worden bepaald, dat in dit geval de vrijstelling vervalt. Het is toch immers zeer wel mogelijk, dat een oorlogsschip een ander vaartuig sleept.

Aan dit artikel ware verder een nieuw nummer toe te voegen, ongeveer luidende: 4o. in de kolonie thuis behoorende schepen, beneden de 50 ton van 2,83 M3.

Ad. artt. 6 en 8. In verband met het in de algemeene beschouwingen gedane voorstel om de tegenwoordige loodsgelden met 40% te verhoogen, zal, bij overname van het voorstel, artikel 6 in dien zin gewijzigd en ook art. 8 daarmede in overeenstemming gebracht dienen te worden,

waarbij dan rekening te houden ware met het voorstel tot heffing van sleeploon.

Voor zeilschepen en lichters wilde men gaarne, dat een maximum gesteld werd, b. v. van f 21,— (40% boven het tegenwoordige maximum).

Van het laatste lid van art. 6 ware voor de duidelijkheid een nieuw artikel te maken. Als gevolg hiervan zou dan tusschen de woorden „Aruba" en „drie" gevoegd kunnen worden: „bedraagt het loodsgeld".

Tusschen de woorden „in" en „de" waren te voegen de woorden „of uit".

Het kwam voor, dat de bedoeling beter zou worden weergegeven, indien in dit lid in plaats van alle andere „gevallen" gesproken werd van alle andere „plaatsen".

In de laatste alinea van art. 8 zou een vermelding of de 3000 M3, daar bedoeld, netto of bruto inhoud is, wel wenschelijk zijn, terwijl de vraag gesteld werd, of hier niet een bepaling als het laatste lid van het voorgestelde art. 6 dient te worden opgenomen.

Ad. art. 7. De eerste zin van dit artikel kan wel vervallen dacht men. Sleepbooten, als niet vrijgesteld bij art 5 moeten van zelf een loods nemen.

Het kwam wenschelijk voor dit artikel te doen luiden ongeveer als volgt:

„Indien een of meer vaartuigen met andere vaartuigen op sleeptouw binnen komen of uitgaan, is het loodsgeld verschuldigd voor alle, zoowel sleepende als gesleepte vaartuigen, voorzoover zij niet vallen onder de vrijstelling van art. 11.

Ad. art. 9. In de laatste alinea van dit artikel ware het woord „opgemeten" te wijzigen in „gemeten".

Bovendien kwam dit voorschrift overbodig voor, daar deze materie reeds geregeld is bij P. B. 1877 No. 4.

Ad. art. 13. Men was er over verwonderd, dat, nadat het gebleken is, dat de in 1919 in de loodsdienstverordening 1917 aangebrachte wijzigingen, waardoor de loodsgelden voldaan worden ten kantore, waar de uitklaringen geschiedt, uitstekend en ten genoege van het publiek werken, dit ontwerp weer tot den ouden toestand wil terugkeeren. Men wilde het Bestuur dringend in overweging geven den bestaanden toestand te handhaven.

Men vond de redactie van het eerste lid van dit artikel nog al stroef.

En hoe kan de ambtenaar met het ontvangen der loodsgelden belast, weten welke schepen loodsplichtig zijn?

Het kwam noodzakelijk voor een bepaling te hebben gelijk art. 14, ad. 1 van de vigeerende verordening.

In de thans geldende verordening komt een bepaling voor, dat bij gebreke van tijdige betaling, het loodsgeld verhoogd wordt met eene som gelijkstaande aan het bedrag daarvan.

Men was van meening, dat indien deze sanctie verviel, ook de woorden „uit zee komende binnen zesmaal 24 uren, uitgaande" geschrapt konden worden.

Het laatste lid van dit artikel voorziet, niet in het geval, dat een schip reeds van een vertrekpas voorzien, nogmaals verhaalt. Zou het niet beter zijn te bepalen, dat de loods geen schepen uitloodst, voordat hem gebleken is, dat het loodsgeld voor alle verrichtingen is voldaan — het geval van gestelde zekerheid met betaling gelijkstellende?

Ad art. 15. De administrateur van financien *kan* volgens art. 14 vergunnen, dat een doorloopende zekerheid gesteld wordt. Is die zekerheid niet ten zijnen genoege dan kan deze hoofd ambtenaar eenvoudig weigeren deze vergunning te geven. In verband hiermede kunnen de woorden „en dient te geschieden ten genoege van den Ontvanger" vervallen.

Ad. art. 16. In plaats van „Ontvanger" te lezen „Administratie"

Ad. artt. 17 en 18. Deze artt. zijnblijkbaar overgeschreven de bestaande verordening (artt. 15 en 17), doch waar bij art. 13 laatste lid dier verordening is bepaald, dat bij gebreke van tijdige betaling, het loodsgeld verhoogd wordt met een som, gelijkstaande aan het bedrag daarvan, is in dit ontwerp deze bepaling niet overgenomen, zoodat de voorschriften van deze 2 artikelen voorzoover zij betreffen de verhooging, geen zin hebben

Ad. art. 22. 1921 te wijzigen in 1922.

Ad. art. 23. In den eersten regel „vervallen" te wijzigen in „vervalt".

Berichten uit de Kolonie.

Goede reis.

Maandag II. is de Hoogeerw Pater Provinciaal, Pater Magister BERNARDUS DOMINICUS VAN BREDA, en Pater Vicaris MARTIN LUYCKX met de *Frieda* naar Aruba vertrokken.

Nieuwe Klok.

Morgenavond half zeven zal Z. D. H Mgr. VUYLSTEKE de nieuwe klok wijden door de Parochianen der H. Familiekerk hun oud-pastoor M. DAHLHAUS aangeboden bij gelegenheid van diens zilveren Priesterfeest.

De nieuwe klok is 1256 pond zwaar en zal dus wel over heel de parochie gehoord kunnen worden.

Haar naam is MARCUS, ter herinnering aan Pastoor MARCUS DAHLHAUS wien zij werd aangeboden.

Teleurstelling.

Allereerst wegens ziekte van een der musici ging het concert der Militairen, te geven in de zaal van *San Mateo*, niet door. Dat spijt ons, meer dan we het zeggen kunnen, omdat we zoo gaarne onze Militaire Kapel eens gehoord hadden bij de uitvoering van dit concertprogram.

Er gaat maar één roep over het mooie spel van solisten en koor, terwijl de neuzen serenade zeer in den smaak viel, de zangers en voordrachtkunstenaar verdiende lauweren inoogsten.

We hopen maar weer op een volgende keer.

Cuba.

Er wordt hard gewerkt om ons werkvolk weer naar Cuba te krijgen, maar we hoorden er zoo heelemaal niets van, dat onze mannen ook tebijten en gaan. Eindelijk vernemen we, dat er Dinsdag a. s. een schip van Aruba zal vertrekken, waarop ook nog plaats is voor Curaçaonaars. Een groote bezending schijnt ook dat dus niet te zijn.

Plantzaad.

Algemeen is men voor het opdoeken van het Departement van Landbouw voor de Benedenwindsche eilanden. En terecht! Dat zal niemand in bescherming willen nemen. Er valt voor dit Departement op onze Benedenwindsche eilanden al te weinig te doen. Het betaalt niet. De kleine voordeelen zijn te duur gekocht. Een van de kleine voordeelen was het zorgen voor plantzaad.

Verleden jaar was er zoo goed als geen zaad voor Kleine, Curaçaosche Mais te krijgen. Er werd van alles geplant, maar te weinig Kleine Mais, omdat die niet te krijgen was.

De ondervinding heeft dus geleerd, dat de Bevolking er op rekent, dat door het Gouvernement voor plantzaad gezorgd wordt.

Welke ambtenaar kan daar nu mede belast worden, opdat bij een volgenden planttijd er weer niet een tekort is van het noodige zaad.

Pinda's waren er ook niet te krijgen tegen geringen prijs.

Afschaffen van onnoodige of onnutte uitgaven verdient alle aanbeveling.

Maar wat goed is dient behouden te blijven.

En dat was het verstrekken van plantzaad tegen matigen prijs van Gouvernementswege.

Bloembollen.

Allen, die een kleine herinnering willen genieten van de lenteweelde der Hollandsche bloemvelden raden we aan eens een wandeling te maken langs CHARO. Daar staan de velden geel, alsof er tulpen en crocussen geplant waren, door den gelijktijdigen bloei der aloëpollen.

't Zijn geen bollen, maar dan toch pollen. Iets harder en wat minder mooi, maar toch altijd meer dan de moeite waard, om ze te zien gloeien in tropische zon.

Correspondentie.

Een VOETBALLIEFHEBBER stuurde ons een klaagzang over de houding van het Publiek bij de wedstrijden.

Het opnemen van verzen is bij ons hooge uitzondering, maar van harten hopen we, dat het Publiek een weinig meer zal meewerken tot verkrijging van een meer beschaafd voetbalspel. Men onthoude zich vooral den scheidsrechter lastig te vallen. Zijn taak is werkelijk al zwaar genoeg.

Zonder Scheidsrechter kan de wedstrijd niet plaats hebben, maar als het Publiek den scheidsrechter on heusch blijft bejegenen, wordt voor dit lastig baantje geen liefhebber meer gevonden.

En dan is het uit met allen voetbalwedstrijd.

Wat het Publiek toch zeker zou betreuren.

Twee die durven de kat de bel aan te binden.

Uw stuk hoort niet in *Amigoe* thuis. Dat zou tegen alle journalistiek gebruik wezen.

Curaçaosche Vrijheidsbond.

Zaterdagavond heeft in het Kransgebouw de constitueerende vergadering plaats gehad van dezen nieuwen Bond.

Als oproep en uitnoodiging had het Propaganda-comite het volgende program in het *Boletin Comercial* bekend gemaakt.

1. Erkenning van het vrijheidsbeginsel als grondslag van staatsbeleid en van de noodzakelijkheid van een zelfbestuur (in den geest van het Nederlandsche Staatsrecht ten opzichte van provinciën en gemeenten), waarbij het voldoend ontwikkelde gedeelte van de bevolking recht van zeggenschap heeft, met handhaving van de saamhoorigheid met het Rijk in Europa.

2. Onvoorwaardelijke handhaving van wettelijke orde en vrijheid door het daartoe bevoegde gezag.

3. Erkenning van de groote waarde van het geestelijk en van het godsdienstig leven voor maatschappij en staat, zonder nochthans eenig kerkelijk gezag op staatkundig terrein te erkennen.

4. Bevordering van volksopvoeding en volksontwikkeling, zoowel geestelijk als lichamelijk, met erkenning van de plicht der Overheid om voor voldoende openbaar onderwijs te zorgen, waar vereischt, en om voldoend toezicht uit te oefenen, dat het onderwijs door particulieren gegeven, deugdelijk zij.

5. Staatkundige, burgerrechtelijke en economische gelijkstelling van man en vrouw.

6. Ontwikkeling van het vrije bedrijfsleven ter bereiking van welvaart voor allen.

Bevordering van het vrije handelsverkeer.

7. Bestrijding van bureaucratische wetgeving en ambtenarij.

Bescherming van het publiek tegen machtsmisbruik van belangengemeenschappen.

8. Bevordering van spaarzin en kapitaalvorming.

9. Bevordering van behoorlijke watervoorziening en rioleeringstelsel, en van hygiene in het algemeen.

10. Beleidvol beheer, opdat aan de draagkracht der bevolking geen te zware eischen behoeven te worden gesteld.

11. Herziening van het erfrecht.

12. Invoering van politierechtbanken ter berechting van kleine zaken.

Aan dezen oproep hadden een 150 Heeren gevolg gegeven, meestal Israëlieten en Protestanten.

De vergadering werd geleid door Mr. J. A. SCHAGEN VAN LEEUWEN.

Bij de ontwikkeling van het Program werd het woord gevoerd door de Heeren SCHOLTENS, PRAKKEN, SEYKENS, JONCKHEER, DR. MOLLER en MR. SCHAGEN VAN LEEUWEN.

Allereersi viel men over den naam. Waarom een VRIJHEIDSBOND op Curaçao?

Waarom niet liever een bond van Vrede, die de verschillende elementen onzer samenleving vereenigde? Daaraan vooral bestaat behoefte.

Van de Bestuurstafel werd verzekerd, dat juist door den Vrijheidsbond de vereenigende vrede zou bevorderd worden.

Maar daarop werd gewezen naar de Stichting van het Vredespaleis en de Vredesconferentie, die beiden den oorlog tot gevolg hadden. Neen, als men vrede wil, komt die niet van zelf, maar moet deze op alle mogelijke manieren bevorderd en gezocht worden.

Waarom niet opgenomen in het program, dat de publieke zedelijkheid zal worden bevorderd?

Geantwoord werd, dat dit allemaal van zelf wel komen zal.

De eenvoudige aankondiging van een bond voor Algemeen Kiesrecht had men veel doeltreffender gevonden, werd beweerd.

Ja, maar dat lag nu juist niet in de bedoeling van het Bestuur. Het Volk is zoodanig is nog niet rijp.

Stel dan leerplicht vast op uw program, werd er betoogd, dan voedt ge het volk op en maakt het rijp.

Leerplicht kost te veel!

Bevordering van watervoorziening en rioleering zeker niet?

En voor welke categorie van personen wilde de nieuwe Bond kunst en wetenschappen bevorderen?

Het was veel beter de verzorging van arme zieken wat milder te steunen.

Och, de Heeren moesten een weinig geduld oefenen.

Later, als het program van actie werd opgemaakt, zouden allen bevredigd worden!!!

Het gepubliceerde program schijnt dus meer dienst te hebben moeten doen om de bedoeling van den Bond te verbergen dan wel om die bekend te maken; het eigenlijke werkprogram wordt pas later opgemaakt. Dat doen de Leden onder mekaar en behoeft niet zoo openlijk aan de groote klok gehangen te worden, zeker niet in zijn vollen omvang en beteekenis.

Deze methode wordt ook op andere „werkplaatsen" gevolgd. We kennen die.

Hoe fijn gecamoufleerd ook, de anti-clericale tint kwam er toch doorheen schrijven. Och! het publieke program werd van meet af doorzien.

Heel Curaçao weet reeds nu wat het aan den Vrijheidsbond heeft, en wat het er van heeft te wachten. De Katholieken zijn er niet in gevlogen en zullen zich ook later niet vergissen in het onderscheid tusschen vriend en vijand. De Bevolking in het algemeen zal weinig of zal niet gebaat worden door het optreden van den Vrijheidsbond. Vrij algemeen verwacht men van dezen Bond slechts het bevorderen van standsbelangen en het volgen van klassepolitiek, welke haar kracht zoekt in oppositie, om het Bestuur te hinderen bij noodzakelijke uitgaven voor algemeen volksbelang.

Wij hopen ons te vergissen, maar zien in het bevorderen van kunst en wetenschappen, zooals door den Bond beoogd, niet veel meer dan een aanvrage om subsidie voor cine en theater. Anders komt het mooie nieuwe Theater er nooit!

Kostelijk ook is de eisch van „voldoend toezicht", opdat het particulier onderwijs deugdelijk zij, tegenover „erkenning van plicht der Overheid om voor voldoend openbaar onderwijs te zorgen, waar vereischt."

Het Openbaar Onderwijs is vanzelf deugdelijk! Daarom wordt er zooveel over geklaagd. Maar de Vrijheidsbond zal er zeker nooit over klagen, maar wel scherp het Particulier Onderwijs controleeren.

Vandaar Vrijheids-bond!

Het Bestuur bestaat uit de Heeren SCHAGEN VAN LEEUWEN, Voorzitter
MENKMAN, Ondervoorzitter
DR. MÖLLER, DE MARCHENA, JONCKHEER, PRINCE, HELMUND, en BIERMAN, Leden.

Sparta I — Leonidas I

Verleden Zondag had plaats op het terrein Mundo Nobo een voetbalwedstrijd tusschen Sparta I en Leonidas I.

Scheidsrechter Hernandez floot voor beginnen,

Beide elftallen waren sterk. Na een kwartier gespeeld te hebben wist de rechtsbuiten A. Lourens het spel te leiden voor Sparta met 1 - 0.

Na den rusttijd werd er weer flink aangepakt. De voorhoeden van beide elftallen hebben echter flauw gespeeld, terwijl de verdedigingslinies zich kranig hielden. Samenspel was er bij geen der partijen te roemen. Ruw spel werd er heelemaal niet geleverd, het was een degelijke en vriendschappelijke

wedstrijd. Eer aan de spelers van Leonidas I en in het bijzonder aan A. Maduro, G. Vos, en A. Rojer. Aan Sparta proficiat voor de overwinning en hulde aan Domacassé, Lourens en Tromp.

Alvorens te eindigen wil ik het publiek er op attent maken, dat het niet te pas komt, den scheidsrechter uit te jouwen en te beledigen. Hier komt het Hollandsch spreekwoord goed te pas:

„De beste stuurlui staan aan wal." Wij zullen graag bovengenoemde elftallen weer op het veld zien ten einde een mooie en fijne match te kunnen bijwonen.

Hernandez.

Weer Cuba.

De mannen aan boord van de *Meteor* in de Paardenbaai van Aruba liggende Curaçaosche werklieden, weigerden, verder naar Cuba te vertrekken.

Ze zeiden: „E homber a sali coe nos fo'i Corsouw pa bai Cuba i el a trece nos aki i jioenan di Corsouw k'a bini coe *Amadeo* dici: CUBA NO TA BON MAS." (De man vertrok uit Curaçao met ons om naar Cuba te gaan en hij bracht ons hier en de met de *Amadeo* aangekomen Curaçaonaars zeggen, Cuba deugt niet meer.)

De *Meteor* ligt nog voor Aruba.

* De redactie meent te moeten aanraden niet over CUBA in het algemeen te spreken, maar over een bepaalde Suiker-centrale.

Voor zoover wij weten, wordt op het oogenblik alleen voor de Centrale CHAPARRA werkvolk gezocht, waar de toestand beter schijnt te wezen dan op eenig andere Suiker Centrale.

Onze geachte berichtgever wordt derhalve verzocht te onderzoeken op welke Centrale de lieden gewerkt hebben, die ontevreden zijn teruggekeerd.

Beter laat dan nooit.

Dinsdag l. l. werd op de Noord, Aruba, het huwelijk voltrokken tusschen een vrouw van 87 jaren en een man van 85. De eerstgenoemde is een Curaçaosche en de tweede een Pool.

Sarao.

Woendagavond gaven Zijne Excellentie en Mevrouw BRANTJES hun eerste bal ten Gouvernementshuize. Het ging er zeer geanimeerd toe. De bij de tweehonderd gasten bleven tot half twee; vol bewondering voor de beminnelijke attentie der hooge Gast-

MUZIEKUITVOERING.

Programma.

1. Manhatten Beach — Marsch — J. P. Sousa.
2. L'Italienne a Alger — Ouverture — G. Rossini.
3. Quand L'Amour Meurt — Valse — O. Cremieux.
4. Fantaisie sur le barbier de Seville — G. Rossini.
5. Peggy — Fox-Trot — Johlsten
6. Alles schon — Potpourri — J. P. Boskaljon.
7. Impromptu — Danza — L. Miranda.
8. The Vamp — Fox-Trot — B. Gay.

Zondagavond om 7.30 uur Brionplein.

Kalender.

In dank ontvangen van den Heer F. G. MENSING, Vertegenwoordiger in West-Indië van de *American Export-Import Company* van Amsterdam:

Koloniaal Tijdschift.

Prof. Mr. C. van Vollenhoven opent de Jan.-afl. met eene bijdrage: De uitslag van het koloniale grondwetsdebat, waarbij de schr. tot de volgende conclusie komt:

„Weegt men voor Oost- en West-Indië het goede en het kwade van den hier besproken uitslag tegen elkaar af, dan overweegt het goede. Erkend is het beginsel van regeering van overzeesch gebied door overheden in dat overzeesch gebied zelf; 's konings wetgevende macht is teruggedrongen tot wat de wet hem uitdrukkelijk wenscht op te dragen; de overzeesche gebieden hebben zekerheid, dat hun vertegenwoordigend lichaam zal worden gehoord op wetsontwerpen, naast de belofte, dat het gehoord zal worden op ontwerpen van algemeene maatregels van bestuur; de belofte is gegeven, dat de bevolking ruim zeggenschap zal krijgen in de samenstelling van haar regeerorganen; ruim baan is gemaakt voor nieuwe regeeringsreglementen, die geen „regeerings"-reglementen; maar ordening van volksbelangen zullen zijn; en de termen uit het exploitatietijdperk zijn uit de grondwet weggenomen. Voor Oost- en West-Indië is het dan ook te hopen, dat de grondwetsherziening niet strande."

Nu Nederlandsch-Indië aan den vooravond staat van eene ingrijpende bestuurshervorming, waarvoor de grondslag gelegd wordt in het October j.l. door de Tweede Kamer der Staten-Generaal reeds aangenomen wetsontwerp-De Graaff tot wijziging van het Regeeringsreglement, doch waarvan het eigenlijke wezen c.q. zal worden neergelegd in de uitvoeringsvoorschriften, kwam het Prof. D. G. Stibbe nuttig voor, de aandacht te vestigen op dergelijke, in 1921 voor Britsch-Indië vastgestelde bepalingen. Deze bijdrage is getiteld: Eenige uitvoeringsvoorschriften van de jongste wet ter hervorming van het Bestuur n Ned-Indië.

Kol. Weekbl.

Officiëele Berichten.

(Van de vorige week)

De heer H. J. T. Boomgaart is op zijn verzoek eervol ontheven als lid van de filmcommissie, alhier en als zoodanig is benoemd de heer J. H. Sprockel.

Aan den klerk van Bonaire P. B. Gorsira is om gewichtige redenen acht dagen verlofsverlenging verleend.

De infanterist J. Aries is op zijn verzoek eervol ontheven van zijn verdere werkzaamstelling bij de politie.

Aan Mej. C. H. W. van Eps, onderwijzeres 4e klasse aan de Emmaschool alhier, is wegens meer dan tien jarigen onafgebroken diensttijd in de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend.

Aan den eerste commies ter Administratie van financien Ph. F. de Haseth PLz. is wegens meer dan tienjarigen onafgebroken diensttijd in de kolonie, een jaar verlof verleend.

Aan den agent van politie 1ste klasse E. Fresco is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

van deze week.

Aan het hoofd van den post voor draadlooze telegrafie alhier D. Molenkamp is op grond van meer dan tienjarigen onafgebroken diensttijd in de kolonie een jaar verlof naar Nederland verleend.

De agent van politie 2e klasse J. Rijke is aangesteld tot tijdelijk agent eerste klasse.

Aan den agent van politie 1ste klasse L. Posner is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

Aan Mej. S. M. H. Ferguson, onderwijzeres 3e klasse aan de Wilhelminaschool is op haar verzoek eervol ontslag als zoodanig verleend.

Aan den gouvernements-geneeskundige van Bonaire M. S. [illegible] is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De infanterist C. van Amersvoort is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne verdere werkzaamstelling bij de politie.

De tijd. ontvanger op Saba W. F. M. Lampe is definitief tot eerste klerk benoemd en gehandhaafd in zijne functiën van ontvanger enz. op dat eiland.

Aan het hoofd der Hendrikschool G. Landheer is tot herstel van gezondheid tien dagen verlof verleend.

Aan Mej. J. C. Statius Muller, 2e klerk ter Inspectie van het onderwijs, is om gewichtige redenen een jaar verlof verleend, met vergunning zich naar Nederland te begeven.

Aan den Inspecteur der belastingen H. Statius Muller is op grond van meer dan tienjarigen onafgebroken diensttijd in de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend.

De hoofdcommies P. L. Gorsira is gedurende het verlof van den titularis belast met de waarneming der functien van Inspecteur der belastingen.

Een geheimzinnige drang naar het katholicisme onder Anglicaansche geestelijken.

Te Limpsfield, een dorpje in Zuid-Engeland, is een Anglicaansch pensionaat voor deftige jonge meisjes, dat door een Anglicaansche zuster-orde, van het Heilige Kruis, bestuurd wordt.

Aan de school is een kapel verbonden.

De geestelijke, die de kapel bediende, en tot de Engelsche staatskerk behoorde, werd verleden jaar in den schoot der R. K. Kerk opgenomen. Daarom moest hij vanwege den Anglicaanschen ordinarius, den Bisschop van Salisbury, heengaan. Er werd geadverteerd, en een andere Anglicaansche geestelijke trad weldra in functie. Na eenige maanden legde deze zijn ambt neer, daar hij tot de Katholieke Kerk was overgegaan. Driemaal gebeurde datzelfde, binnen één jaar tijds. En juist vóór Kerstmis werd de laatste rector katholiek!

Katholieke bladen komen ons nu dit bericht bevestigen, er bij voegend, dat de verbazing in Anglicaansche kringen groot is.

Posterijen.

Onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Vorige week.

Aangeteekende stukken:

Madre Josefina, Cesar J. Lieder, J. & D. Jesurun, Captain J. Remmersen, Francinet Pascual, Amelia, Evertsz, Delvalle Herms., Rosa M. Rodriguez, Adelicia de Leon.

Gewone stukken:

Dolorita Martis, Mej. Freederieka Prilsén, Alejandrina Chacón, Elesita Demey, Annie van de Ree, Pedro Faneyte, Luzi Herberoe, Virginia Henriqnez.

Niet voor verzending vatbaar een ontefrankaerd drukwsrk geadresseerd aan G. van Gelder, Amsterdam.

Uit het Vaticaan.

Zijne Heiligheid Benedictus XV. +

De dood van Z. H. den Paus is ingetreden om zes uur. Verscheidene Kardinalen, Prelaten en grootwaardigheidsbekleeders van het Pauselijk Hof waren bij het afsterven tegenwoordig. De Paus gaf voor het laatst den zegen. Hij had een zachten dood.

Het langzaam afsterven.

Telkens komen er geringe opfleuringen in het ziekte-verloop, en op oogenblikken, dat men het overlijden van den H. Vader onmiddellijk verwacht, herstelt deze zich tot verrassing zelfs der geneesheeren, die intusschen niet de minste hoop geven.

Tijdens een gesprek met 'n prelaat uit zijn omgeving heeft de Paus meermalen gesproken over het consistorie, dat hij voornemens was omstreeks Paschen te doen plaats hebben. Hij had ook nog te kennen gegeven, zeer voldaan te zijn over het aanstaande bezoek van het Belgische vorstenpaar.

Toen Zijne Heiligheid gevraagd werd, wat het beste middel zou zijn, om de buitenwereld op de hoogte te stellen van zijn toestand, opdat de geloovigen voor hem op bijzondere wijze Zondag zouden bidden, antwoordde de H. Vader: „Laat het medisch bulletin afdrukken in de „Osservatore Romano."

Aan kardinaal Gasparri heeft de H. Vader zelf zijn testament overhandigd.

Alle kardinalen van de curie bleven ten Vaticane en het corps diplomatique verwijlde aldaar tot de vaststelling van het avondbulletin.

Kardinaal Vannutelli heeft verklaard, dat de dood van den H. Vader op het oogenblik een groot ongeluk zou zijn.

Allen, die het ziekbed van den Paus hebben mogen naderen, verlieten het, gesticht en getroost, door het ontroerende schouwspel van een volkomen overgave aan Gods H. Wil.

Terwijl de catharre in de longen steeds nieuwe vestingshaarden verwekte, en de geneesheeren bij hun liefdevolle zorgen om den hoogen lijder tot hoesten te brengen en het verwijderen van den slijm uit de bacillennesten, hem aanspoorden om hun zuurstof-inhalaties, kamfer-inspuitingen en andere geneeskundige middelen geduldig te verdragen, antwoordde Hij: „Doet uwen plicht, gelijk ik den mijnen tracht te doen en God zal in alles voorzien. Ik ben een bereid om nog langer voor Zijn H. Kerk te werken, als het leven te verlaten, indien Hij meent, dat de loopbaan van een onnutten dienstknecht volbracht is."

Aldus de aanwezigen ontroerend door zijn godvruchtig afsterven, was hij nog steeds vol vaderlijke bezorgheid jegens de leden der pauselijke familie, zijn onderhoorigen en al degenen, die hem omringden.

Aan zijn neef markies Della Chiesa verzocht hij, voor hem te bidden en ook anderen te vragen dit te doen. Tot dr. Battista zeide hij na middernacht, dat deze moest gaan slapen en zijn eigen gezondheid in acht nemen daar hij nog vóór de verzorging van zooveel zieken noodig was. Maar de geneesheer ging niet heen, alvorens een nieuw onderzoek te hebben ingesteld. Nog tijdens dit onderzoek kreeg de H. Vader een aanval van zoodanige kortademigheid en benauwdheid, dat hem de verstikkingsdood bedreigde.

Dergelijke crisisvlagen kwamen meer voor, doch telkens herstelde zich de hooge lijder en had dan weer zulke heldere oogenblikken, dat hij nog geregelde gesprekken voerde met den nieuwen aartsbisschop van Bologna, welks zetel ook Z. H. eenmaal bekleedde, en met Mgr. Menzani, zoodat beide prelaten zich verwonderden over de luciditeit van een zieke, van wien de geneesheeren hadden gezegd, dat hij waarschijnlijk den avond en zeker niet den nacht halen zou.

Intusschen traden er nu en dan bewusteloosheden in.

Onder de prelaten, die het eerst dezen ochtend aan het ziekbed verschenen, bevond zich Mgr. Pizzardo, substituut van den staatssecretaris. Toen de Paus hem bemerkte, hief hij de hand op, om den zegen te geven en zeide: „Het gaat al beter met Ons", doch kort daarop om 6.15 u. trad een nieuwe crisis in.

Men liet dadelijk den neef des Pausen, Markies Jozef Della Chiesa, ontbieden, die om half zeven de ziekenkamer betrad. Ook kardinal Gasparri werd aanstonds ontboden. Terwijl alle hoop verloren scheen, had de Paus eenige verlichting en begon wederom tot de aanwezigen vragen te richten.

De „Messagero" meldt, dat de Paus om half drie nog bij volle bewustzijn was en de „Tempo" zegt, dat de laatste duidelijk verstaanbare woorden van den Paus bestonden in de vraag om water, waarvan hij een weinig gebruikte. Dr. Cherubini had geconstateerd, dat het ontstekingsproces de linkerlong had aangetast. Om 3.25 waren de gesprekken van den Paus verward. Toen kreeg men den indruk van het naderende einde.

Volgens de „Epoca" is een consult, dat aanvankelijk zou plaats hebben, algelast, omdat professor Marchiafava na den hoogen lijder te hebben bezocht, verklaarde dat elk consult overbodig was, daar de Paus reeds stervende was. De professor verklaarde het niet noodig te achten, nog aan het ziekbed terug te keeren.

De Italiaansche Minister van Landbouw, de heer Maury, heeft een bezoek gebracht aan het ziekbed des Pausen. Hij onderhield zich ook eenigen tijd met Z. Em. Kardinaal Gasparri, Staatssecretaris, in het aan het ziekenvertrek grenzende vertrek, waar talrijke Kardinalen, Prelaten van het Pauselijk Huis en hoogwaardigheidsbekleeders bijeen zijn.

Nadat in den namiddag een lichte opfleuring scheen ingetreden, is de ziektetoestand in een stadium hervallen, nog gevaarlijker dan tevoren. Op het Sint Pietersplein blijft voordurend een steeds aangroeiende menigte in angstige spanning wachten.

Het laatste Bulletin.

Het jongste bulletin te 6 uur afgegeven, leidt de catastroof in: de ademhaling is uiterst moeilijk; de hartslag verzwakt. Kardinaal Gasparri kwam in de anti-chambre mededeelen, dat alle hoop verdwenen was. De hooge lijder is bewusteloos; het oogenblik is indrukwekkend, alle maatregelen zijn genomen.

De toestand van Z. H. is nog verergerd. De ademhaling is moeilijk en de hartswerking gaat steeds achteruit. Geteekend: Marchiafava, Battistini, Cherubini.

De lezing van het bulletin heeft in het Vaticaan zelf, onder de wachtende menigte op het St. Pieterplein en in de stad een allerdiepste ontroering gewekt. Algemeen gevoelt men het onvermijdelijke aankomen.

Ofschoon een lichte sluimer eenige verlichting scheen te hebben gebracht, bezwijmde de Paus in den namiddag, en nadat dr. Battistini nogmaals een algemeen onderzoek had ingesteld verklaarde hij aan de kardinalen, die in de anti-chambre bijeen waren, dat de toestand niet alleen hopeloos, doch schier wanhopig was. Alleen aan de opgespaarde kracht van een lichaam, dat nooit door eenige buitensporigheid had geleden en door een sober leven was getraind, moest de verwonderlijke tegenstand worden toegeschreven die het bood aan zoo verwoede aanvallen van den dood.

Het bulletin van halfzes was als de aankondiging van het spoedige overlijdensbericht, daar het hart nauwelijks meer werkte.

Intusschen bleven met 's Pausen biechtvader, pater Basilius en dr. Battistini, ook kardinaal Giorgi en Mgr. Mignone bij den stervende bidden, die toen veel scheen te lijden en met inspanning van zijn stem hen aanriep: „Bidt ook voor den vrede der wereld, —daarvoor zou ik gaarne mijn leven willen offeren."

De Tijd.

BUITENLAND.

Algemeen Overzicht.

De internationale economische conferentie te Genua schijnt werkelijk internationaal en algemeen te zullen worden.

Uit alle hoofdsteden van Europa bereiken ons telegrammen, waaruit blijkt, dat Itaiië, dat door den Oppersten Raad met het zenden der invitaties is belast, geen enkele regeering heeft overgeslagen. Zelfs de pas gestichte Iersche vrijstaat behoort tot die invitées.

Van groot belang voor het welslagen van de 13e internationale conferentie na den wereldoorlog is wel de economische toestand van Duitschland en Rusland.

Van het laatste land weten we, dat de bodem ontzettend rijk is en dat de internationale financiers, hoe deplorabel de huidige toestand ook is, niet zullen weigeren om Rusland te hulp te komen.

Natuurlijk zal die hulp niet onvoorwaardelijk kunnen zijn; op de eerste plaats zal men wel eischen een erkenning der vroegere Russische schulden en daarnaast leiding en toezicht op de productie.

Bij een goede arbeidsverdeeling en arbeidsprestatie kan Rusland binnenkort weer voor miljarden uitvoeren, zoodat de risico aan het in Russische ondernemingen gestoken kapitaal, mits de noodige waarborgen, niet zoo heel groot is.

De heeren van de Sovjet zullen alleen hun krankzinnig economisch stelsel, dat met het mooie woord communisme gedoopt is, moeten laten varen.

Zij zullen daartegen minder bezwaar hebben, daar van een communisme in Rusland in de practijk althans nooit sprake is geweest, terwijl zij bovendien reeds lang zich weer hebben verzoend met de kapitalistische productiewijze.

Ook het feit, dat zij de uitnoodiging om naar Genua te komen hebben aanvaard, bewijst voldoende, dat zij ernstig willen medewerken aan het economische herstel van het zoover geschokte Europa.

Veel meer moeilijkheden zal echter Duitschland opleveren, dat niet alleen reeds voor een groot deel is uitgeknepen, maar dat ook nog een lange toekomst word bedreigd door een vredesverdrag, dat elke poging om dit land economisch te herstellen bij voorbaat tot mislukking doemt.

Dit is niet de meening van de Duitsche regeering, ook niet van een of anderen Duitsch-gezinden neutralen financier, maar het zijn de Londensche bankiers, die aan den president van den Duitschen Rijksbank Havermann geweigerd hebben, een Duitsch crediet te verleenen zoolang het verdrag van Versailles niet gewijzigd was.

In dit verband is het ook interessant, kennis te nemen van de rede die de Duitsche vertegenwoordiger Dr. Rathenau te Cannes heeft gehouden, een rede, welke volgens de Engelsche pers op Lloyd George een grooten indruk had gemaakt.

In deze rede, die thans in de Duitsche pers wordt gepubliceerd en die 3 uur heeft geduurd, heeft hij met tal van feiten en cijfers een beeld gegeven van den financieelen en economischen toestand van Duitschland.

Hij ontkende pertinent de Fransche verwijten, dat de daling van den markenkoers een gevolg was van den aanmaak van papier en wees er niet ten onrechte op, dat de geweldige daling van de mark begonnen is, toen Duitschland zijn eerste milliard goudmarken moest betalen. Toen hebben de markenkoopers de handen in den zak gestoken en kalm afgewacht, waardoor de dollar en de gulden abnormaal stegen.

De eerste berichten over de nieuwe regeling voor 1922 daartegen maakten direct den koers weer iets beter.

Rathenau stelde daarop de vraag, welke middelen er nu mogelijk zijn tot herstel van de Duitsche valuta, en hij antwoordde hierop als volgt: Men zou kunnen denken aan een reductie van het gebruik. Dit is echter niet mogelijk, daar de middenklasse en arbeidersklasse een veel slechter leven hebben dan vóór den oorlog.

Blijft alleen over: verhooging van de productie en vermeerdering van den uitvoer. Zoo'n vermeerdering is echter moeilijk, omdat de andere volkeren zich daartegen verzetten. Een ander middel: verhooging van de agrarische productie, eischt tijd, na de de slechtere condities door den oorlog.

Welke laste drukken nu op Duitschland? Voor 1922 is de begrooting 85 milliard, niet inbegrepen de reparatieen andere bepalingen krachtens het vredesverdrag. Om dezen last te kunnen dragen, moesten de belastingen verdubbeld worden.

Ik kan bewijzen, dat de Duitscher voortaan meer aan belasting zal moeten betalen dan de bewoner van welk ander land ook, in het bijzonder meer dan de Engelschman of Franschman.

Maatregelen zijn genomen om in 1922 de spoorwegen, post en telegrafie te laten werken zonder tekort, om de subsidies voor levensmiddelen langzamerhand af te schaffen.

Nu de lasten uit de betalingen aan het buitenland. Ga ik uit van de 500 millioen voor 1922 en de leveringen in materiaal ten bedrage van 1450 millioen en de kosten in het binnenland, krachtens het vredesverdrag, dan kom ik voor 1922 tot 135.5 milliard in papier. De begrooting van 85 zou dus met 150 procent verhoogd moeten worden. Dus; het verdubbelen of verdrievoudigen van de belasting, of een reusachtige leening. Het is onmogelijk.

Maar in het buitenland is een groote leening niet te sluiten.

Er wordt steeds gezegd: Duitschland is nog het land van vóór den oorlog. 69 millioen menschen, een groot agrarische en industrieele bevolking, rijke arbeidsmiddelen, geen werkloosheid. En dus kan het betalen.

Tegenover deze redeneering zeg ik: Wij hebben geen spaargeld. Vroeger hadden wij uit credieten in het buitenland een actief van 1½ milliard, nu een passief van ¾ milliard. Aan gebied en bevolking hebben wij 10 pCt. verloren. De uitvoer is verminderd tot ⅓. Wij hebben een groot deel van onze grondstoffen verloren. De agrarische bevolking is in verhouding sterker verminderd dan de geheele, en wij hebben gebieden verloren met een agrarisch overschot. De diensten, door Duitschland verricht voor het buitenland op het gebied van scheepvaart en bankwezen, zijn verminderd. Op grond van deze factoren staat tegenover een nationaal spaargeld van 6 milliard mark in goud vóór den oorlog, thans een deficit van 1—2 milliard per jaar. Het land verteert zich zelf, leeft van het eigen lichaam.

Hieruit blijkt wel duidelijk, dat de moeilijkheden voor Duitschland's herstel veel grooter zijn dan voor Rusland.

Zoolang Duitschland geen vermindering van lasten krijgt, is geen economisch herstel mogelijk.

Maar hier ontmoet het Frankrijk op zijn weg.

Lloyd George zou wel willen, maar bij Poincaré, den man van het geweld tegen Duitschland, den man van het ongerept handhaven van het verdrag van Versailles, dat hij als uiterst minimum beschouwt, zal de Engelsche premier op den meest ernstigen tegenstand stuiten.

Reeds bij de eerste samenkomst tusschen beide staatslieden bracht Poincaré een voorstel ter sprake, om een Fransch-Engelsch bondgenootschap te sluiten ter handhaven van het vredesverdrag. Lloyd George heeft toen deze gedachte onmiddelijk verworpen, maar Poincaré niet.

Hij zal nu zelf naar Genua gaan, zoo luiden de Parijsche berichten.

Om daar als spelbreker te fungeeren, zooals Briand te Washington?

Frankrijk zou dan wel een ontzettende verantwoordelijkheid op zich laden, zóó groot, dat wij er niet aan kunnen gelooven.

Maar wij twijfelen toch met groote vreeze.

Oostenrijk-Hongarijë.

Het heeft velen ongetwijfeld reeds lang verwonderd, dat Oostenrijk en Hongarije, twee staten die zich in een christelijke regeering mogen verheugen, het laatste jaar een politiek tegenover elkander hebben gevoerd, die meer van vijandschap dan van vriendschap getuigde.

We hebben daarop meer dan eens gewezen, waarbij we de veronderstelling maakten, dat Oostenrijk zich liet gebruiken om aan de dubbelzinnige staatkunde van den sluwen Tsjechischen diplomaat Denes te voldoen.

De beruchte kwestie van West-Hongarije was een dankbaar object voor hen, die 't christelijke Hongarije vijandig gezind waren en die achter de schermen dan ook Oostenrijk tegen Hongarije opzetten. En wanneer het West-Hongaarsche vraagstuk sleepend was gebleven, zouden de verhoudingen tusschen beide volkeren, die op zoo velerlei gebied op elkander zijn aangewezen, steeds scherper zijn geworden en geleid hebben tot een aanmerkelijke verzwakking van deze twee christelijke landen. Gelukkig is echter het West-Hongaarsche vraagstuk opgelost, en wel op zoodanige wijze, dat beide partijen tevreden kunnen zijn.

Oedenburg blijft aan Hongarije. terwijl het verdere West-Hongarije aan Oostenrijk komt.

Na deze oplossing is van Hongaarsche zijde onmiddelijk getracht om met Oostenrijk tot een vriendschappelijke verhouding te komen, en die poging is niet tevergeefsch geweest.

De Hongaarsche regeering kreeg een verzoek om eens naar Weenen te komen en de Hongaarsche minister-president heeft niet geaarzeld om aan dit verzoek te voldoen.

Zooals we boven reeds mededeelden, is hij verlede nmaand aan het Ostbahnhof te Weenen met een staf van ambtenarsn aangekomen, waar hij door een vertegenwoordiger van den bondskanselier en door den minister van Buitenlandsche Zaken op zeer hartelijke wijze is ontvangen.

De heeren hebben er verder geen gras over laten groeien en reeds om 10 uur 's morgens had in het ministerie van Buitenlandsche Zaken, onder voorzitterschap van den bondskanselier Schober, de eerste samenkomst plaats.

De bondskanselier richtte hier eenige woorden van welkom tot Graaf Bethlen, waarbij hij zijn voldoening te kennen gaf, dat de vriendsbhappelijke verhoudingen tusschen beide staten waren hervat en hij hoopte vurig, dat de nieuwe economische overeenkomsten voor beide landen heilzame gevolgen zouden hebben.

Ook de Hongaarsche minister-president sprak eenige hartelijke woorden en verklaarde zich ook bereid, verder te arbeiden op den grondslag, te Venetië gelegd.

Uit het voorloopig program, dat vastgesteld is stippen wij aan, dat onderhandeld zal worden over het financieele vraagstuk, een beter verkeer der spoorwegen tusschen beide landen, een gemakkelijker regeling voor het grensverkeer en verder zal gesproken worden over een handelsverdrag tusschen beide landen.

Na deze conferentie werd Graaf Bethlen door den Oostenrijkschen president, Dr. Hainisch ontvangen, terwijl des avonds beide partijen elkander ontmoetten aan een diner, waar op het welslagen dezer eerste conferentie gegeten en gedronken werd.

De Oostenrijksche bladen, behalve de socialistische natuurlijk voor wie een christelijke regeering de roode lap is voor de stier, zijn de conferentie zeer gunstig gezind en verwachten er zeer veel van.

Graaf Bethlen heeft reeds aan een persvertegenwoordiger meegedeeld, dat de nieuwe handelsovereenkomst zal rusten op het principe van den meest begunstigde en op een vrij verkeer tusschen beide staten.

Indien de conferentie werkelijk in dit program zou slagen, dan zou zeer veel bereikt zijn, terwijl bovendien de verhoudingen tusschen beide landen dan aanzienlijk verbeterd zouden worden.

De huidige samenleving op den gespannen voet was een nadeel van beide landen, die — zij mogen op staatkundig gebied twee tegendeelen vormen — op economisch gebied elkander aanvullen en dus niet gescheiden kunnen worden.

Een betere verhouding tusschen Oostenrijk en Hongarije beteekent ook een remmenden invloed op het nationalisme der kleine Entente, waardoor de vrede in dit deel van Europa meer gediend zal worden dan door welke militaire overeenkomst ook.

ENGELAND.

Minder loon en langere Arbeidsdag

De nationale loonraad is begonnen met de behandeling van een belangrijke loonkwestie, waarvan de afloop later zijn terugslag kan doen gevoelen voor alle categorieën van arbeiders is Engeland. Aan den raad werd namelijk een verzoek voorgelegd van de Schotsche Spoorwegmaatschappijen tot goedkeuring van een loonsverlaging met gemiddeld 4½ sh. daags, verlenging van den dagelijkschen werktijd van acht tot tien uur en afschaffing van de bijzondere betaling voor nachtdienst.

De rechtsgeleerde raadsman van de Spoorwegmaatschappijen bepleitte, dat het aannemen van een dergelijke politiek door alle takken van industrie en bedrijf de eenige weg was tot herstel van 's lands welvaart van vóór den oorlog. Hij zeide, dat de loonen op de Schotsche Spoorwegen nog altijd 170 pct. hooger waren dan vóór den oorlog, terwijl de kosten van het leven daar slechts 99 pct. hooger waren. Hij stond vooral stil bij de noodzakelijkheid om de toepassing te herzien van de verordening van de regeering waarbij de achtuurswerkdag voorgeschreven was. De algemeene toepassing van die verordening had een belachelijke overbezetting met personeel van kleine stations, kantoren, overstapplaatsen en dientengevolge de grootste geldverspilling ten gevolge gehad.

In arbeiderskingen maakt men zich ongerust over de eischen van de spoorwegen. Indien zij worden ingewilligd, meent men daar, dat een „algemeene aanval op 't beginsel van den achtuurswerkdag" bij alle takken van nijverheid zal volgen.

In Ierland bestaat het voornemen, de loonen in den spoordienst terug te brengen tot de bedragen van vóór den oorlog.

Het personeel zal dan in staking gaan.

De loonsverlaging in Engeland.

In den nationalen raad van arbeid hebben de werkgevers besloten aan de transportarbeiders over het geheele land te verzoeken een loonsverlaging aan te nemen van een shilling per dag op 2 Februari en vervolgens verlagingen van een shilling op 2 Maart en 6 April. De tarieven zullen in verhouding verlaagd worden. De bond van transportarbeiders heeft zich bereid verklaard de kwestie van de verlaging met één shilling te bespreken, maar ze weigerde de verlaging van drie shilling te bespreken.

De handel met Rusland.

Een der leden van de Russische handelsdelegatie in Zweden heeft verklaard, dat Zweden een groote opdracht zal krijgen voor de levering van turbines voor de Russische krachts stations, die thans in aanbouw zijn, vooral het Wolchow-district. Daar zijn op het oogenblik 1300 man aan het werk, wier aantal het volgend jaar tot 3000 zal worden uitgebreid.

FRANKRIJK.

Een radium-mijn gevonden.

Mevrouw Alexander Grosse, de eerste vrouw, die in het binnenland van Brazilië is doorgedrongen, heeft bij haar terugkomst medegedeeld, dat zij er een radium-mijn heeft aangetroffen.

Aan den voet van een gebergte bevindt zich een meer, waarin de bewoners van het land genezing zoeken voor verschillende ziekten. Dit meer is radio-actief.

Mevrouw Grosse is thans te Parijs, waar zij met mevrouw Curie over haar ontdekking spreekt.

BEKENDMAKING.

De eigenaren van de in 1907 en 1908 door Venezolaansche kustwachters aangehouden en opgebrachte Nederlandsche vaartuigen „Justicia," „Penelope", „Estele", „Camita" en „Marion" of hunne rechtverkrijgenden, worden hierbij opgeroepen om zich bij den ondergeteekende te vervoegen ter bekoming van nadere inlichtingen.

Willemstad, 25 Februari 1922.

De Gouvernements-Secretaris,

BOOMGAART.